

Aktivitetsplan perioden 2016–2021, uppdaterad 2020 (Stämman pkt 12 b) obs preliminär i väntan på beslut om LOVA-bidrag från staten

Aktiviteter till Mål 1: Vattenrådet vill **utveckla stammarna av Klarälvsloxen och Öringen** genom att få tillstånd en lösning som medför möjlig nedtransport av smolt och utlekt lax/öring vid Edsforsens kraftverk SAMT en förbättring av laxfällan vid Forshaga (kvarstår).

Biotopåtgärder bör utföras i de mindre vattendrag uppströms Edebäck, där lax och öring kan leka. Vattenrådet ska under ansöka om medel till dessa mindre åtgärder i samverkan med FVOF och Torsby kommun.

Aktiviteter till Mål 2: Vattenrådet ska initiera och medverka vid framtagandet av **lokala åtgärdsplaner** i enlighet med våra prioriterade vattensystem. Vattenrådet arbetar just nu aktivt med 8 av våra 10 prioriterade projekt, vilka presenteras nedan.

Aktiviteter till Mål 3: Vattenrådet ska **bistå länsstyrelsen och kommunerna** i deras arbete med god förvaltning genom att skapa samverkansarenor bestående av länsstyrelsen, kommuner, företag, fiskevårdsföreningar och enskilda. Dialogprojektet Svartälven drivs av vattenrådet men förutsätter att statens synpunkter inhämtas, vilket vi förväntas få under 2020.

Vattenrådet **ska bidra med kunskap i kommunernas vattenplanering** om vår kompetens efterfrågas. Aktuellt 2020 är arbete med Karlstads kommuns vattenplanering och Hagfors kommuns uppdatering av naturvårdsplanen. Hammarö planerar en naturvårds- och vattenplan och studerar just nu möjligheten till en våtmark vid älvdelat. Övriga kommuner har inga planer i närtid. Vattenrådet vill vara delaktig i framtagandet av **skötselplaner** mm för vattenrelaterade naturreservat under bildande av kommunerna/länsstyrelsen.

Inför omprövning av vattenkraften i vårt område kommer vi att under perioden 2020–2021 ha dialog hur vattenrådets bidrag i detta arbete ska ske. Utifrån detta kommer vi att ge förslag på en långsiktplan för vår prioritering av kommande projekt. (nytt)

Aktivitet till Mål 4: Styrelsen kommer att fortsätta att **långsiktigt utveckla verksamheten**. Vårt mål är att få en gemensam resurs för vattenvård inom Klarälvens avr. 2020 ska vi efterhöra hos andra vattenråd hur de löst problematiken. Styrelsen ska under året bereda möjligheten till finansiering genom kommunala medlemsavgifter kopplade till invånarantal (nytt)

Aktivitet till Mål 5: Målsättningen är att föreningens ekonomi ska kunna grundas på över åren förutsägbara intäkter. Vattenrådet ska därför aktivt arbeta för att **uppmåna staten att besluta om långsiktiga bidrag** till vattenråden. Detta bör ske genom en gemensam skrivelse till vattenmyndigheten från Värmlands vattenråd.

Aktivitet till Mål 6: Styrelsen ska arbeta för att Vattenrådets arbete i hela Värmland bör utvecklas tillsammans. Styrelsen har representanter i den samverkan som nu börjat ske genom länsstyrelsens försorg.

Arbetsuppgifter under perioden 2016–2021 kopplade till Mål 2.

1. Vattenrådet ska fortsätta ha ett informationsansvar för Acksjöprojektet av uppföljningen av den åtgärdsplan som genomförts.
2. Under perioden fram till 2021 ska vattenrådet, i samverkan med berörda, arbeta med att ta fram, genomföra och utvärdera lokala åtgärdsplaner i följande avrinningsområden som vi bedömer har höga naturvärden:
(från norr till söder)
 - Fämtan (Torsby, Malung) – Torsby kommun och FVOF framtagande av lokal åtgärdsplan, projekt 2020–2021 under förutsättning av beviljande LOVA-bidrag.
 - Halgån (Hagfors, Torsby, Malung) – avvaktar process med lagligförklaring kraftverket vid Brattfallet. läggs in i långtidsplanering 2022–2027
 - Musån (Malung, Hagfors) – åtgärder i linje med nyligt fastställd åtgärdsplan t.ex. biotopvård mm planeras. Ev. start processen dammutrivning tidigast 2021
 - Acksjön (Hagfors) - ett ambitiöst uppföljningsprogram pågår efter avslutade åtgärder. 2020 sker elfiske.
 - Upplunden med tillflöden Klamma älv och Ögsjöälven (Hagfors) – åtgärdsprogrammet slutförs under 2020 med återetablering av ögonpunktad rom.
 - Svartälven (Filipstad, Hagfors och Karlstads kommuner) - dialog ska ske med länsstyrelsen om förutsättningar för att göra en lokal åtgärdsplan. Prioritet 2020.
 - Mansån-Rannån (Sunne-Munkfors) - överprövning senarelägger projektet, läggs in i långtidsplanering 2022–2027
 - Tjärnsälvens vattensystem (Hagfors-Karlstad-Forshaga) – framtagande av lokal åtgärdsplan för sträckan Skärjen-Västra Örten, förutsätter bidrag 2021–2022
 - En prioritering görs av de större älvarna som är biflöden till Klarälven norr om Edsforsen och läggs in i långtidsplan 2022–2027
 - I Uvåsystemet kan flera mindre system bli föremål för prioritering i långtidsplanen 2022–2027
3. Arbete sker i två system som bedöms vara påverkade av förhöjda/förändrade näringshalter:
 - Värmullen (Hagfors) – Åtgärder håller på att genomföras vilket vattenrådet är delaktiga i. Kontroll av syre, näring och metaller kommer att ske varannan månad. Kommer sannolikt att pågå fram till Uvån prövas 2026
 - Tångån-Blysjön (Forshaga-Karlstad). Genomförande av åtgärdsplan pågår (LOVA) 2018–2020, huvudman Kalkningsförbundet. Sannolik begäran om förlängning.
4. Klarälvens vattenråd ska initiera och driva på många mindre åtgärder. Våra prioriteringar har tillsänts myndigheten samt berörda kommuner år 2017. Högt prioriterat just nu är biotopåtgärder i flera mindre biflöden i övre Klarälven, Torsby kommun med syfte att skapa fler lekplatser för Klarälvsöring och lax. Utredds under 2020.

Beslutat på styrelsemöte 2020-04-06 § 12 och 13 att föreslå Stämman

Styrelsen
Klarälvens vattenråd

Aktuella projekt som vattenrådet arbetar med/eller planerar arbeta med i närtid

Kort presentation av de större projekten där målsättningen är att ta fram och sedan genomföra lokala åtgärdsplaner för god ekologisk status.

Nr	Vatten	Antal dammar	Prövnings-år	Kommentar	Åtgärder
1	Acksjön	Nu ingen		Klarälvens vattenråd beslutade om lokal åtgärdsplan 2013. Den har nu genomförts med dammutrivning och biotopvård i älven. En uppföljningsplan finns.	Vattenrådet sammanställer årligen ett uppföljningsdokument och har dialog med allmänhet. Start 2018 och planeras fortgå till 2021.
2	Värmullen	2	2027	En lokal åtgärdsplan fastställd dec 2019. Samverkan mellan Hagfors kommun, Uddeholms AB. Fortum Sverige AB samt vattenrådet. Nytt LOVA-projekt?	Vattenrådet har provfiskat, kollat fiskens ätlighet och hälsa samt varit delaktig i provtagning och utvärdering. 2020–2021 kommer tester med bättre genomströmning under sommaren att utföras i samverkan med Fortum. Vattenrådet ideellt delaktig i provtagning.
3	Upplunden Klamma älv/ Ögsjöälven	Nu noll		Lokal åtgärdsplan framtagna 2016. Under 2017–2018 har etapp 1 genomförts med biotopåtgärder vilket även innefattat undanröjande vandringshinder vid två dammar. Isättning flodkräftor har fortsatt efter godkända e_DNA-tester. 2019 har dammarna rivits ut och systemet är nu helt vandringsbart.	Återetableringen av öringen har påbörjats och 2020 kommer åtgärdsplanen att vara genomförd. En uppföljning av kräft- och öringsbeståndens utveckling är viktigt.
4	Tångån/Blysjön	Liten "kulturdammar"	2026	Åtgärdsplan klar 2017. Nu på gång genomförande LOVA-projekt. Kalkningsförbundet är huvudman. Forshaga kommun är projektledare.	Fokus är att förhindra att mer näringen når sjön. Vi utreder fosforfallor, sjösänkning och ålderdomliga markavvattningsföretag. Konsult hjälper till. Förseningar pga. omstrukturering av Stora Enso skog,
5	Halgån/Kölan	10	2026	Lek av lax i de nedre delarna. Öring i hela älven. Biotopvårdad 2014, en sträcka av 17 km. Ingen kraftnytta mer än Brattfallet. Kraftverket kommer att lagligförklaras 2026, vi avvaktar den processen Försurningsproblematik Kölan.	Bra samverkansprojekt att ta fram en lokal åtgärdsplan för hela systemet: Hagfors/Torsby/Malung, FVOF, folkhögskolan, turism, fritid naturvård som då kräver medfinansiering från samverkanspartner. Skjuts fram till nästa aktivitetsplan 2022–2027
6	Musån ner till Knon	4	2027	Åtgärdsplan togs fram med hjälp av LOVA-medel 2019 En lång älv med öring. Domineras av lugnflytande områden men har fina strömsträckor med en svag öringstam. Delvis biotopvårdad på nedre delen, dock ej så bra utfört. En plan för utrivning av två-fyra mindre dammar i systemet med olika huvudmän, alla dessa utan större kraftnytta.	Vattenrådet har lämnat in en anmälan om biotopåtgärder på sträckan nedre Brunnbergsbron – Norsjöskogens reservatsgräns. Kan genomföras om vi får pengar. Fortums planer på ev utrivning av dammar kommer att ske tidigast 2021. Diskussioner med markägaren Stora Enso skog om Rumpsjödammen har påbörjats.

7	Mansån Rannån	6	2027	Lagligförklaring av dammen har inlämnats till domstol, som kommer att håll syn vid dammen i maj 2019. LONA/LOVA-ansökan kan bli aktuellt när domen är verkställd. Kräver då medfinansiering av Munkfors kommun och FVOF.	Är alla sex dammar vandringhinder i verkligheten? Ingen kraftnytta. Ev. önskan om minikraftverk. Öring från Rannån kan vandra upp i Rannsjön och fortsätta till Mansån, som är Rannsjön största tillflöde, ett referensvatten. Skjuts fram till nästa aktivitetsplan 2022–2027
8	Fämtan/ Rattsjö- älven	3	2016	Lokal åtgärdsplan önskas. Arbetsgrupp tillsatt, diskussioner pågår med Torsby kommun och FVOF. Innefattar kontroll av vandringshinder Fokus på vandringsleder och kulturmiljö. LOVA-bidrag har sökts 2021–2022	Lax och öring, lax har fångats varje år sedan 2002 nedströms fallet. En öppnad sidofåra har höga tätheter av laxungar. Få dammar, lång älv. Natura 2000 område har god status.
9	Svartån	13	2027	Vi gjorde en vattendragsvandring hösten 2016 och efter det sammanställde vi problematiken. Bra vore att kunna komma överens med alla inblandade om ramarna innan en åtgärdsplan tas fram.	Öring, flodpärlmussla och flodkräfta. Naturresevat. Väldigt många dammar utan kraftnytta och en del utan skötsel eller ägare. Otroligt fin älv. Målet om ersättningskrav från vattenrättsinnehavaren kontra staten avgjordes i mars 2018.
10	Tjärns- älven	7	2027	Hagfors/Karlstad/Forshaga berörda. Vattendragsvandring 1 okt 2019. Bidrag för upprättande av en lokal åtgärdsplan sker.	Kraftigt påverkade älvsträckor. Sedan något år sker regleringen i ny regim. En kortare älvsträcka vid Mölnbacka omfattas av KMV-föreskrifter.

Prel. tidsplanering av våra större projekt

Projekt	Status	Tidsperiod
1. Acksjön	Framtagen åtgärdsplan genomförd. Uppföljning pågår.	2011–2013 åtgärdsplan klar, 2017–2018 genomförande klart 2019–2021 uppföljning
2. Värmullen	Ansökan om bidrag för kontroll av effekt försök annan tappning.	2017–2019 Åtgärdsplan klar 2020–2027 genomförandeperiod
3. Upplunden (Klamma)	Åtgärdsplan nu nästan helt genomförd: Etapp 3 etablering av öringstam genom ögonpunktad rom pågår	2016 åtgärdsplan klar. Genomförande: 2017–2018 Etapp 1 Biotopförstärkning, flodkräftor 2017–2019 Etapp 2, utrivning av dammar klart 2020 Etapp 3 Återetablering öring pågår
4. Tångån/Blysjön	Genomförandet av delar av åtgärdsplan håller på att planeras. förseningar	2015–2016 åtgärdsplan klar 2017–2020 genomförande
5. Halgån	Avvaktar dom, sedan lokal åtgärdsplan efter inventering	2026 lagligförklaringen, åtgärdsplan efter det.
6. Musån	Avvaktar beslut om biotopvård och ev åtgärder dammar.	2019 Lokal åtgärdsplan tas fram (LOVA) 2020–2021 ? genomförandefas
7. Manån	En lokal åtgärdsplan kan tas fram efter dom, oklar medfinansiering	2020–2021? Sannolik försening pga. överklagande
8. Fämtan	Ansökan om LOVA-medel gjord	2019 Projektet påbörjas 2020–2022 ev. Lokal åtgärdsplan
9. Svartån	Dialog inför senare åtgärdsplan önskas	2020 Dialog 2021 ff. ev. Lokal åtgärdsplan
10. Tjärnsälven	Ansökan om LOVA-medel gjord	2020–2021 Åtgärdsplan tas fram